

726.

TERENOZNAWSTWO I KARTOGRAFIA WOJSKOWA

KLUCZ ZNAKÓW PRZYJĘTYCH

DLA MAP

AUSTRJACKICH: 1: 75.000 i 1:200.000

PRUSKICH: 1:100.000 i 1:200.000

ROSYJSKICH: 1: 84.000 i 1:126.000

OPRACOWAŁ

POR. JERZY LEWAKOWSKI

NAUCZYCIEL KORPUSU KADETÓW W KRAKOWIE

WARSZAWA ===== KRAKÓW
NAKŁADEM KSIĘGARNI J. CZERNECKIEGO

KLUCZ ZNAKÓW PRZYJĘTYCH AUSTRJACKIEJ MAPY SZCZEGÓŁOWEJ 1:75.000

1. Cechy

 170	Punkt stały astronomiczny.
 475	Punkt trygonometryczny.
 301	Kościół
 301	Synagoga
 82	1) Kaplica i wiatrak
 2183	1) Punkt wysokości zdjęcia szczegółowego.
 .. -5	Różnice wysokości (względnej).

2. Znaki objaśniające

	Poczta z przewozem osób.
	Poczta.
	Stacje telegraficzne.
	Stacje telefoniczne.
	Uzdrowisko kąpielowe.

Znaki te podane są przy nazwie miejscowości.

- Okolice uboga w wodę. }
 Źródło zdrowotne, zdroj. } Znaki te podane są przy
 Starostwo. } nazwie miejscowości.

3. Szczegóły i przedmioty odosobnione

- 2) Źródło obfite.
 2) Źródło.
 2) Studnia obfita.
 2) Studnia.
 2) Studnia obfita z źrózawiem.
 2) Studnia z źrózawiem.
 Wielka pieczara, grota.
 Pieczara.
 Wielka pieczara z obfitem źródłem.
 Pieczara ze źródłem.
 Kamieniołom (Steinbruch).
 Kopalnia (Bergwerk).
 Dół glinowy (Lehmgrube).
 Dół piaskowy (Sandgrube).

- Kościół o dwu wieżach.
 Synagoga o dwu wieżach.
 Kościół.
 Synagoga.
 Kaplica.
 Mała bożnica.
 Grupy domów oddzielnie stojących.
 Zwarte grupy domów.
 Ulica jezdna.
 Uliczka nieodpowiednia dla pojazdów wojskowych.
 Zamek, pałac (Schloss).
 Klasztor (Kloster).
 Dwór (Herrnhaus).
 Folwark (Meierhof).
 Fabryka (samotnie stojąca).
 Gospoda, karczma (Wirtshaus).
 Leśniczówka (Jägerhaus).
 Gajówka (Hegerhaus).

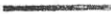
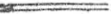
- 0 Gospodarstwo górskie, chata pasterska.
 0 *DM* 2) Młyn parowy (Dampfmühle).
 0 Młyn wodny.
 0 Młyn pływający.
 0 Wiatrak.
 0 Kierat.
 0 *D.S.* 2) Tartak parowy (Dampfsäge).
 0 *S.M.* 2) Tartak wodny (Sägemühle).
 0 *Stp.M.* 2) Stępa, folusz (Stampfmühle).
 0 *Hm.* Kuźnia, hamernia.
 0 *H.O.* Wielki piec (Hohofen).
 0 *D.H.* Kuźnia parowa (Dampfhammer).
 0 *K.O.* Wapiennik (Kalkofen).
 0 *Z* Piec ceglany (Ziegelofen).
 0 *Z.S.* Cegielnia (Ziegelschlag).
 0 *R* Wielkie ruiny.
 0 *EL* 2) Elektrownia.

- 0 *R.* Ruiny.
 0 *C* Cmentarz (zależnie od kształtu).
 0 Pomnik.
 0 Krzyż.
 0 Figura przydrożna.
 0 Drzewo z obrazem.
 0 Drogowskaz.
 0 Tablica graniczna.

4. Granice

- 0 Granice państwa.
 0 Granica kraju.
 0 (3 Granica powiatu.
 0 Znak graniczny.
 0 Kopiec
 0 Drzewa jako punkty graniczne.

5. Komunikacje

	Kolej dwutorowa.
	Kolej jednoitorowa.
	Szosa, gościniec najlepszy.
	Gościniec (krajowy) bity.
	Droga utrzymana.
	Dobra droga.
	4) Droga nieutrzymana.
	Droga gospodarcza (polna i leśna).
	Droga do jardy wierzchem.
	Ścieżka.
	Ścieżka gubiąca się miejscami.
	Gwałtowna pochyłość gościnnica (1:10).
	Wiadukty.
	Tunele.
	Galerje.
	Podmurowania wsporne.
	Podmurowania ochronne.

Przecięcia dróg na różnym poziomie.

Linja kolejowa, w wykopie 3 m. głębokim.

Drogi idące w wąwozach naturalnych i w wykopach.

Gościniec i droga z 2 m głębokimi rowami.

Drogi wysadzone drzewami.

*) Słup kilometrowy: oznacza również użytkowość drogi dla jednej (I) lub dwu (II) kolumn wozów.

**) Znaki na zmianę szerokości drogi.

Kolej wąskotorowa.

Tramwaj (o ile nie prowadzi po drodze).

Kolejka leśna lub fabryczna.

Kolej dwutorowa w budowie.

Kolej jednoitorowa w budowie.

Gościniec w budowie.

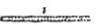
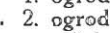
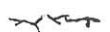

Serpentyny (3 kropki oznaczają, że sześciokonny zaprząg tu z trudem skręci).

6. Szczegóły przydrożne, ogrodzenia i rowy

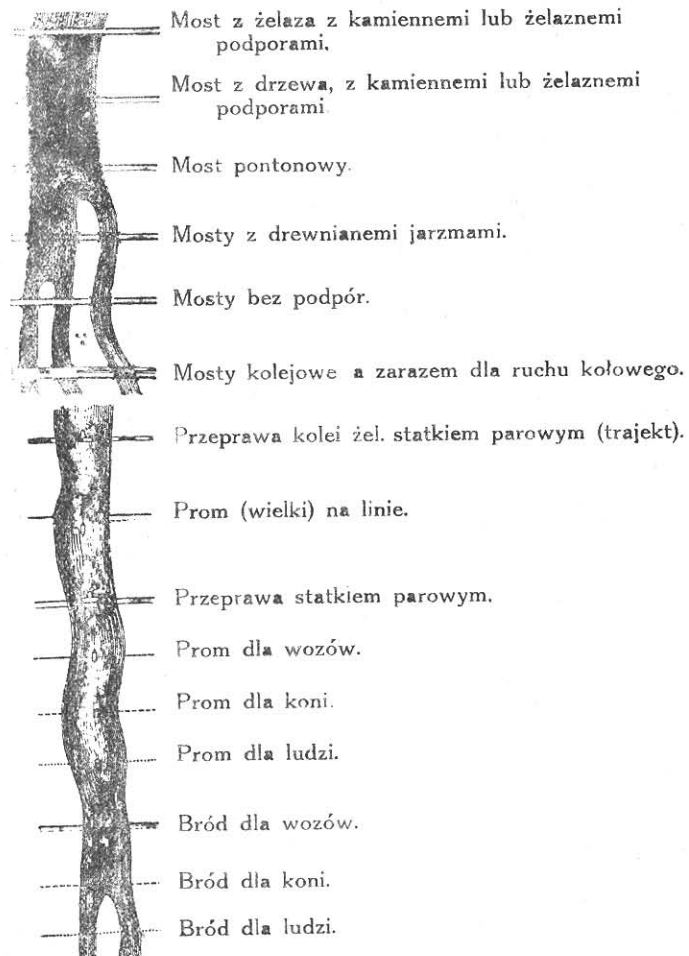
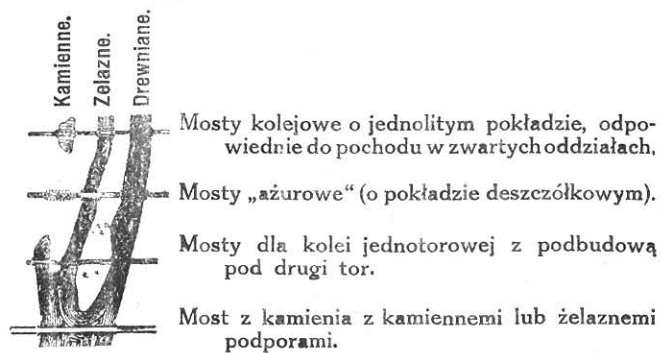
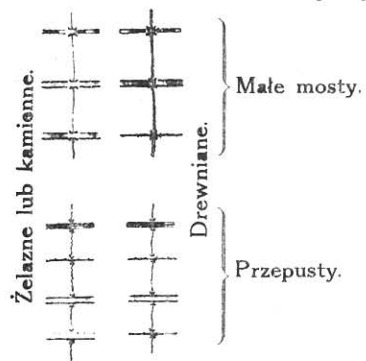
Dworzec kolejowy (Bahnhof)

- 2) Stacja kolejowa (Eisenbahnstation).
- 2) Przystanek kolejowy (Haltestelle).
- 2) Budnik kolejowy.
- Wał lub grobla, obustronnie obmurowana (3 m. wys.)
- Wał lub grobla, jednostronnie obmurowana (5 m. wys.)
- Wał lub grobla z ziemi, lub opleciona faszynami.
- Suchy rów sztuczny (1 m. głęboki).
- Suchy rów naturalny (3 m. głęboki).
- Mur.
1. 2. 2. ogrodzenie kamienne, budowane warstwami (jak mur).
- Płot z żerdzi, parkan lub sztachety.
- Płot (pieciony lub żywy).
- Żywopłot z pojedynczymi wielkimi drzewami.
- Żywopłot z gęsto obok siebie posadzonych drzew.

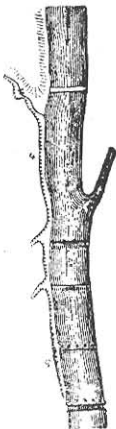
7. Wody

- Rzeka nie do przejścia w bród, lub przeszło 50 kroków szeroka.
- Rzeczka możliwa do przejścia, mniej niż 50 kroków szeroka.
- Potok nie do przejścia.
- Potok możliwy do przejścia.
- Sztuczny rów nie do przejścia.
- Górski potok, bystrzyca (zmieniający koryto i czasem wysychający).
- Sztuczny rów odpowiedni do przejścia w bród.
- Jezioro. (Wyspa zalesiona; strzałka podaje kierunek spływu; [367] oznacza wysokość bezwzględną normalnego poziomu wody, czyli punktu zerowego wodowskaza).
- Stawy (stałe i perjodyczne; podzielone groblami).
- Kałuże i bajory.

8. Mosty i przeprawy

9. Budowle wodne i szczegóły pobrażne

Brzeg
łagodny

9) Znak na kierunek prądu.

Wodospad.

Słuzka z kamienia.

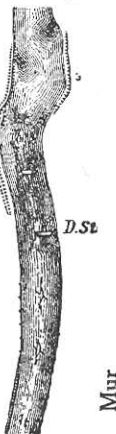
Słuzka z drzewa.

Jaz kamienny.

Jaz drewniany.

Grabie.

Grabie przy moście.

Brzeg
urwistyBrzeg
skalisty

Ostroga kamienna.

Ostroga drewniana.

Pomost nadbrzeżny (do lądowania).

Oznaczenie regularnej żeglugi parowej.

Przystań statków parowych.

Znak na żeglowność rzeki w obie strony

Znak na żeglowność rzeki z prądem

Znak na spławność rzeki (dla tratw).

Umocnienie brzegu
drewniane | kamienne

Mur

10. Gleba i szata roślinna

Rola.

Łąki i pastwiska.

Pojedyncze drzewa.

Drzewa daleko widoczne, bardzo pomocne do orientacji.

Szeregi drzew.

Grupy drzew.

Grupy drzew daleko widoczne i bardzo pomocne do orientacji.

Zarośla i krzaki.

Las z przesiekami.

Chmielnik.

Sad i ogród warzywny.

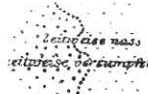

Park, ogród.

Łąka
piaszczysta

i piaski, (środkiem wzgórze).

Las i

łąka; (napis stwierdza, że obszar ten jest podmokły, a czasem zabagniony)

Łąka i

las, zabagnione.

Bagno o nieoznaczonych dokładnie granicach, gdyż zmienia je i wysycha zależnie od pory roku.

Bagno niewysychające, o stałych granicach.

Trzęsawisko
skanalizowane

z torfowiskiem i suszarniami torfu.

Bagno
niewysychające

porośnięte gęsto trzciną i sitowiem.

Staw

o zabagnionych brzegach, porośły sitowiem.

U W A G I:

¹⁾ Liczby obok cech podają wysokość w metrach, licząc od poziomu morza Adriatyckiego koło Triestu. Liczby umieszczone przy nazwie miejscowości, podają wysokość bezwzględną miejscowego kościoła, (progu głównych drzwi); jeśli w miejscowości jest kilka kościołów, należy tę wysokość rozumieć dla kościoła

oznaczonego (kropką w środku kółka) lub (trójkątem

z krzyżem). Wysokości podane przy mostach, odnoszą się do pokładu mostu, przy wodach, do normalnego poziomu wody, przy kolejach, do grzbietu szyn; wszędzie indziej do normalnego poziomu, powierzchni ziemi (znaku) w danym miejscu.

²⁾ Mogą być oznaczone na mapie, bez podanych liter.

³⁾ Granic gmin, oznaczanych linią na nowych mapach już się nie uwzględnia.

⁴⁾ Drogi nieutrzymane, gospodarcze, do jazdy konnej i ścieżki, oznacza się grubszym znakiem (pierwszym) — jeżeli stanowią główne linie komunikacyjne pomiędzy pewnymi miejscowościami, cienkim znakiem (drugim), jeżeli są tylko drogami bocznymi.

⁵⁾ Numer budki umieszczony na mapie jest tylko wtedy, jeżeli budka jest szczególnie pomocna do orientacji.

⁶⁾ Strzałkę rysuje się o ile możliwości, w najbliższym miejscu rzeki.

⁷⁾ Liczba słupka kilometrowego, podana jest tylko wtedy, gdy jest on pomocny przy orientacji.

⁸⁾ Jedna kreska, oznacza, że droga pozwala na przejazd jednej kolumny wozów; dwie kreski, że droga odpowiednia dla dwu kolumn wozów; po następstwie kresiek, poznamy zatem, w którym kierunku droga się zwęża lub rozszerza. Takież znak (kreska lub dwie) umieszczony na drodze, bezpośrednio przed pewnymi wyczynami technicznymi, jak n. p. mosty, wcięcia, nasypy oznacza, że użyteczność danego obiektu dla jazdy wozów, pozwala na jedną lub dwie kolumny (jak wyżej).

***) Wielkość napisów nie stosuje się ściśle do podanych warunków.

N A P I S Y:

NIERÓWNOŚCI TERENU, WODY, OBSZARY I KULTURY (*)**

Góry główne łańcuchy i gniazda górskie.

Góry grzbiety górskie, doliny i wzniesienia o rozciągłości dłuższej nad 10 km.

Góry odgałęzienia, doliny boczne od 5—10 km. długości, oraz przesmyki i siodła, przez które prowadzą gościńce.

Góry poszczególne szczyty, grzbiety, doliny małe, poniżej 5 km. długości oraz siodła i przesmyki, przez które prowadzą drogi.

Góry części gór, wawozy i t. p. oraz siodła i przesmyki przez które nie prowadzą drogi.

RZĘKI ponad 700 km. długości oraz kanały morskie i jeziora ponad 30 km. długości.

RZEKI od 300 — 700 km. długości, kanały żeglowne; jeziora i bagna od 7 — 30 km. największej rozciągłości.

RZĘKI mniej niż 300 km. długości, kanały niemożliwe do przejścia; jeziora, stawy i bagna

Strumienie	} lub potoka	dłuższe nad 30 km., rowy sztuczne, możliwe do przejścia
Strumienie		stawy i bagna 1 — 2 km. długości.
Strumienie		krótsze niż 30 km.; stawy i bagna poniżej 1 km. największej rozciągłości. i wody stojące, bez większego znaczenia.

OBSZARY	I W Y S P Y	ponad 30 km. największej rozciągłości.
OBSZARY		od 10—30 " " "
OBSZARY		" 4—10 " " "
OBSZARY		poniżej 4 " " "

(Nazwy państw i krajów i miejscowe nazwy obszarów).

Kultury ponad 10 km. największej rozciągłości.

Kultury	od 4—10	"	"	"
---------	---------	---	---	---

Kultury	poniżej 4	"	"	"
---------	-----------	---	---	---

Miejscowe nazwy lasów, łąk i pól).

MIEJSCOWOŚCI

Napisy według klucza z roku 1894.

MIASTA ponad 100.000 mieszkańców, także twierdze i porty wojenne,

MIASTA od 30.000 do 100.000 mieszkańców.

MIASTA o mniejszej ilości, niż 30.000 mieszkańców.

Targowice także fortyfikacje.

Wsie par. także zamki i szance polowe.

Wsie z urzędami lub bez.

Przysiółki i szczegóły odosobnione.

Napisy podług klucza z roku 1904/5.

1. MIASTA

2. MIASTA

3. MIASTA WSIE TARGOWICE

4. Miasta *Wsie Targowice*

5. Miasta Wsie Targowice

6. Przysiółki

7. Przedmioty odosobnione

1. ponad 100.000 mieszkańców, także i twierdze i porty wojenne.

2. od 50.000 do 100.000 mieszkańców.

3. od 10.000 do 50.000 mieszkańców.

4. od 2.000 do 10.000 mieszkańców. (Pierwszy wzór pisma w tym wierszu też na oznaczenie fortów i zamków).

5. mniej niż 2.000 mieszkańców. (Drugi wzór pisma w tym wierszu także na oznaczenie dróg żelaznych i gościńców o specjalnych nazwach, oraz na oznaczenie dworców kolei).

6. także zamki, pałace, klasztory, fabryki, stacje i przystanki kolei oraz kościoły.

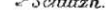
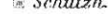
7. Budynki, kaplice, schroniska, karczmy, szance polne.

ZNAKI PRZYJĘTE **AUSTRJACKIEJ MAPY SZCZEGÓŁOWEJ (1:75.000),** **WEDŁUG NAJNOWSZEGO KLUCZA**

Komunikacje

	Kolej żelazna jednotorowa.
	Kolej żelazna jednotorowa z podbudową pod drugi tor.
	Kolej żelazna dwutorowa.
	Kolej żelazna w budowie.
	Kolej wąskotorowa.
	Kolej wisząca.
	Droga do jazdy wierzchem, lepszej jakości.
	Ślad drogi, odpowiedni do jazdy*).
	Droga zimowa.
	Gwałtowny skręt, niebezpieczny dla ruchu automobilowego.
	} Mosty o słabszej konstrukcji (niż tego wymaga jakość drogi).
	

Szczegóły i przedmioty odosobnione

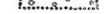
	<i>Naph. Res.</i> Zbiornik naftowy.
	<i>Naph. Br.</i> Źródło naftowe.
	<i>Gr.</i> Gospodarstwo górskie w rodzaju przysiółka.
	<i>Htl.</i> Hotel.
	<i>Schutzh.</i> Schronisko latem zagospodarowane.
	<i>Schutzh.</i> Schronisko cały rok zagospodarowane.
	<i>Tab.</i> Tablica pamiątkowa.
	<i>Kls.</i> Klasztor.
	<i>H. W.</i> Kuźnia (Hammerwerk).

*) Oznacza się tylko w bezdrożnych okolicach leśnych i bagnistych.

	<i>K.M.</i> *) Młyn sztuczny parowy (Kunstmühle).
	<i>S.W.</i> *) Tartak parowy (Sägewerk).
	<i>K.O.</i> Piec wapienny.
	<i>Z.W.</i> Cegielnia parowa (Ziegelwerk)
	<i>O.</i> Owalny piec ceglany.

Skrót: *Sg.* oznacza mały tartak; *Stp.* mały folusz.

Gleba i szata roślinna

	Las.
	Rzadki las.
	Krzaki i grupy drzew.
	Zagajnik, gęstwina.
	Bagno latem wysychające, o niestałych granicach.
	Bagno stałe z przewagą wody, tworzące kałuże i stawy.

Nowy klucz znaków wprowadza nadto następujące zmiany:
 1. Obszary, w których panuje brak wody, są zaopatrzone napisem: WASSERARM.

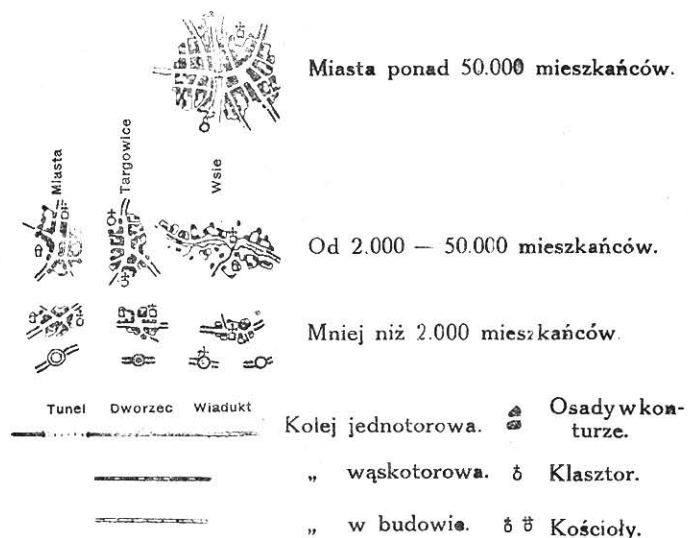
2. Stacje telefoniczne i telegraficzne nie są oznaczane.
 3. Liczby, podające różnice wysokości względnej, są pisane jednostajnie cienko, pismem włoskowem.
 4. Folwarki (M. H.), oznacza się prostokątem białym, obwiedzionym linią.

5. Zmiany szerokości dróg oznaczają dwie kreski, (z których jedna jest cieńszą) w poprzek sygnatury drogi. Droga jest węższa po stronie cieńszej kreski.

*) Te same zakłady o popędzie wodnym oznaczają się symbolem żębatym kołem bez komina.

W nowem opracowaniu mapa szczegółowa 1:75.000 jest wykonana barwnie: lasy — zielono, teren — brązowo, wody błękitne; reszta rysunku czarno. Niektóre ćwiartki mapy szczegółowej są opracowane wedle nowego klucza, w manierze czarnej lub barwnej.

ZNAKI PRZYJĘTE NA AUSTRJACKIEJ MAPIE OGÓLNEJ 1:200.000

Pozatem: wody barwą niebieską, lasy — zieloną, przebiegi i teren — brązową.

Inne znaki zgodne z mapą szczegółową.

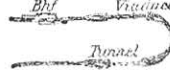
SKRÓTY

STOSOWANE NA MAPACH AUSTRJACKICH OPRÓCZ
PODANYCH PRZY ZNAKACH (POLSKIE, RUSKIE I NIEMIECKIE)

<i>ad</i>	należący do	<i>Kl.</i>	mały
<i>B.</i>	potok, strumień	<i>Kol.</i>	kolonja
<i>Bto.</i>	błoto	<i>Kord. p.</i>	straż graniczna
<i>B.</i>	góra	<i>Śp.</i>	kopa (szczyt)
<i>B. B.</i>	gorzelnia	<i>Ksr.</i>	koszary
<i>Bgw.</i>	kopalnia	<i>Mł.</i>	mały
<i>Btt.</i>	baterja	<i>Mil.</i>	wojskowy
<i>Bk.</i>	most	<i>Nd. N.</i>	dolny
<i>Dł.</i>	dolny	<i>Nw.</i>	nowy
<i>do</i>	należący, prowadzący do	<i>Nż.</i>	niżny, dolny
<i>df.</i>	— wieś (końcówka)	<i>P.</i>	przełęcz
<i>Fl.</i>	rzeka	<i>P.</i>	potok
<i>Fnzw. H.</i>	strażnica celna	<i>Per. p.</i>	czasowy
<i>Folw.</i>	folwark	<i>P. Mgz.</i>	skład prochu
<i>Fr.</i>	fort	<i>Poln.</i>	polski
<i>Grb.</i>	góry	<i>R.</i>	rzeka
<i>Ga.</i>	góra	<i>Russ.</i>	rosyjski
<i>Grn.</i>	górny	<i>S.</i>	jezioro
<i>Gl.</i>	lodowiec	<i>Stł.</i>	siodło
<i>Gnd.</i>	żandarmerja	<i>Stn.</i>	kamień, skały
<i>Gr.</i>	rów, wyrwa	<i>Stł.</i>	słoboda
<i>Kan.</i>	kanal	<i>Śrd.</i>	średni

<i>Str.</i>	stary
<i>Św.</i>	święty
<i>T.</i>	staw
<i>Unt. U.</i>	pod, dolny
<i>Vd. V.</i>	przed, przedni
<i>W.</i>	las
<i>włr.</i>	— przysiółek (końcówka)
<i>Wk.</i>	wielki
<i>Wż.</i>	wyżny
<i>zu</i>	do, należący do

KLUCZ ZNAKÓW PRZYJĘTYCH MAPY PRUSKIEJ 1:100.000

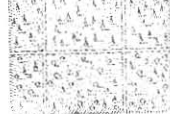
	Scieżka.
	Droga leśna lub polna (częściowo na nasypie)
	Droga leśna lub polna (częściowo w wykopie).
	Droga utrzymana.
	Gościniec średniej jakości.
	Gościniec pierwszej jakości z silną podbudową (częściowo w wykopie).
	Wał z grzbietem odpowiednim do jazdy (węższe odgałęzienie nie).
	Linja kolei żelaznej z dworcem, wiaduktem i tunelem.
	Kolej wąskotorowa.
	Moczar.
	Bagno, trzęsawisko (u dołu torfiarnia).
	Łąka, pastwisko, błonie (u dołu grupa drzew).

Stepy i pustynie (u dołu piaski).

Las liściasty.

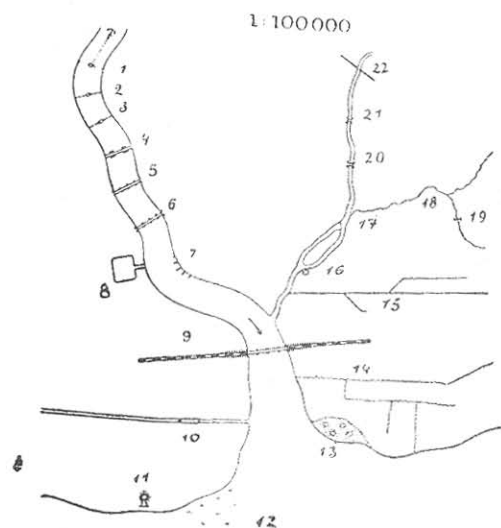
Las iglasty.

Las mieszany.

Zrąb i zarośla.

1. Prom na linie (most latający).
2. Prom dla wozów.
3. Prom dla ludzi.
4. Most nałodziach.
5. Most z drewnianymi podporami.
6. Most z kamiennymi podporami.
7. Ostrogi.
8. Przystań dla łodzi.
9. Most kolejowy.
10. Słuz.
11. Latarnia pbrzeżn.
12. Sitowie.

13. Mielizna.
14. Rów z wodą.
15. Rów suchy.
16. Młyn.
17. Zastawa.

18. Rzeczka.
19. Kładka.
20. Most kamienny.
21. Most drewniany.
22. Bród.

- Kościół i kaplica lub figura.
- ∨ Leśniczówka lub gajówka.
- * Wiatrak.

☐ Cmentarz.

∧ Ruiny.

∧ Pomnik lub wieża.

◊ Samotne, daleko widoczne drzewo.

☐ Kamieniołom.

☐ Kopalnia.

☐ Skąły i piargi.

Pałac z parkiem.

Winnice.

Szeregi drzew, szkółki leśne, sady.

Chmielnik.

Znaki przyjęte na mapie pruskiej 1:200.000

są zupełnie podobne do podanych tutaj.

Różnice:

Linje kolejowe — pełna czarna kreska.

Las — kółka i małe kropki, bez względu na rodzaj drzew.

Wody — błękitną barwą oddane, wypełnione w miarę szerokości linjami wodnemi.

SKRÓTY

NAJCZĘŚCIEJ SPOTYKANE NA PRUSKICH MAPACH
1:100.000 i 1:200.000.

<i>B.</i>	góra
<i>B.</i>	strumień
<i>Br.</i>	studnia
<i>Bhf.</i>	dworzec kolejowy
<i>Brkw.</i>	kopalnia
<i>Brkgm.</i>	kopalnia
<i>F.</i>	leśniczy
<i>Ft.</i>	bród
<i>Fbr.</i>	fabryka
<i>Gr.</i>	wielki
<i>Kas.</i>	koszary
<i>K. F.</i>	przeprawa łodzią

<i>K. O.</i>	piec wapienny
<i>Khf.</i>	cmentarz
<i>M.</i>	młyn
<i>Ndr.</i>	dolny
<i>Obr.</i>	górny
<i>O. F.</i>	starszy leśniczy
<i>Qu.</i>	źródło
<i>Schl.</i>	zamek
<i>Scht.</i>	szyb
<i>T.</i>	staw
<i>W. W.</i>	gajowy
<i>Zgl.</i>	cegielnia

Litery podane w *elipsach*, oznaczają przynależność danego obszaru, do pewnej władzy obwodowej. Litery są skróceniem nazwy miejscowości, w której dana władza obwodowa przebywa; są one wyjaśnione na dolnym brzegu każdej karty.

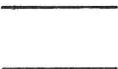
KLUCZ ZNAKÓW PRZYJĘTYCH MAPY „ROSJI ZACHODNIEJ“

WYDANIA PRUSKIEGO 1:100.000 i AUSTRIACKIEGO 1:75.000

1. Komunikacje

 Kolej owutorowa.

 Kolej jednotorowa z podbudową na d a tory.

	Kolej jednotorowa.		Droga nieutrzymana.
	Kolej wąskotorowa.		Drogi gospodarskie.
	Szosa państwowa.		
	Szosa powiatowa.		Scieżka.
	Droga utrzymana (pocztowa).		Droga imowa.
		2. Granice	
			Granica gubernji.
			Granica powiatu.

3. Porosty i gleba

Las spalony lub zrębany
Linje leśne.
Las podmokły.
Las zabagniony.
Las rzadki pokryty łąką.

Zagajnik lub zarośla.

Torfowisko.
Bagno dostępne.
Bagno niedostępne.

4. Szczegóły odosobnione

	Kaplica.
	Synagoga.
	Wiatrak.
	Kr. Gospoda.
	T. O. K. O. Piec wapienny lub smolarnia
	Bn. H. Pasieka.
	R. Ruiny.
	Pomnik.
	Silny mur.
	Ploty.
	Br. Studnia.
	Cmentarz niechrześcijański.

Teren oddany brunatnemi poziomiami co 2 sążnie ————
i co 1 sążeń ————. Liczby na ramce mapy podają zaokrągloną wysokość poziomicy co 4 i 5 metrów.

SKRÓTY

(A. V.) urząd gminny
Bie bateria

<i>Bgr. Pl.</i>	cmentarz
<i>Brn.</i>	gorzelnia
<i>Ch. W.</i>	koszary robotników drożnych
<i>Fe.</i>	przeprawa promem
<i>K. Fe.</i>	przeprawa łodzią
<i>Pt. Fe.</i>	prom
<i>Fl. Fe.</i>	prom na kotwicy
<i>Ft.</i>	bród
<i>F.</i>	leśniczy
<i>Ol. He.</i>	huta szklana
<i>Kls.</i>	rozjazd
<i>Sch.</i>	kopalnia
<i>Schl.</i>	śluza
<i>Schp.</i>	stodoła
<i>Vw.</i>	folwark
<i>W.</i>	strażnik
<i>Ww.</i>	gajowy

ZNAKI PRZYJĘTE

NA ARKUSZACH TYMCZASOWYCH MAPY „ROSJI ZACHODNIEJ“

OPRACOWANA NA PODSTAWIE MAPY REYMANNA.

	Granica państwa.	Kolej jednotorowa z podbudową pod drugi.
	Granica gubernji.	Kolej jednotorowa.
	Granica powiatów.	Kolej wąskotorowa.
	Kolej dwutorowa.	Szosa.

 Droga zbudowana (umocniona) przez Niemców.

 Droga utrzymana pocztowa.

 Droga gospodarska.

 Scieżka.

Napisy bardzo wielkie, skośnie do brzegów mapy ułożone.
Teren oddany kreskami.

KLUCZ ZNAKÓW PRZYJĘTYCH ROSYJSKIEJ MAPY WOJSKOWO-TOPOGRAFICZNEJ 1:126.000

1. Cechy i granice

- 1) Punkt trygonometryczny (1 klasy). (czarny lub biały trójkąt).
 1) Punkt topograficzny.
 Granica kraju.
 Granica gubernji i rozmieszczeń wojskowych.
 Granica obwodu.
 Granica kraju (stara sygnatura).

2. Szczegóły i przedmioty odosobnione

Murowane	Drewniane
	 Słup wiorstwowy.
	 Kościół.
	 Kaplica.
	 Klasztor.
	 Świątynia muzułmańska.
	 Krzyż.
	 Wiatrak.
	 Młyn.
	 Gospoda.
	 2) Leśniczówka.
	 Wieża świetlna (latarnia).

- Samotne drzewo.
 Posterunek graniczny (Kordon).
 Posterunek graniczny i cłowy (Rogatka)
 Urząd cłowy } znaki objaśniające.
 Poczta
 Telegraf
 Cmentarz.
 Studnia.
 Kopalnia } Rodzaj podaje napis.
 Fabryka
 Drogowskaz.
 Ruiny.
 Domy.
 Wzgórki, kurchany.

3. Napisy

СТОЛИЧНЫЕ

Stolice.

ГУБЕРНСКИЕ

Miasta gubernialne.

ОКРУЖНЫЕ

Miasta obwodowe.

СЛОБОДЫ и СТАНИЦЫ

Miasta i miasteczka, słobody i stannice.

Села, деревни и хутора

Wsie ponad 20 gospodarstw.

Деревни, околицы, фольварки

Wsie mniejsze. Okolice. Futory.

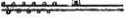
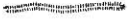
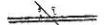
Курсывома

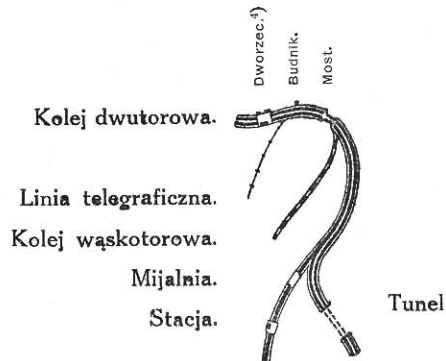
Szczegóły i przedmioty terenu, np. fabryki, drogi, dwory, leśniczówki itd.

Nazwy stacji kolejowych pisze się pismem rondowym, pochylonym w lewo (przeciw kierunkowi pisania).

Nazwy rzek, stawów, wysp, bagien, i kanałów pisze się kursywą; wielkie rzeki opisuje się pismem jak pod 5 pierwsza litera wielka inne małe, ale pochylonym w lewo (przeciw kierunkowi).

4. Komunikacje ³⁾

- Kolej żelazna jednotorowa.
- Kolej żelazna dwutorowa.
- Szosa państwowa (częściowo wysadzana drzewami;
z budynkiem strażnika drogowego).
- Szosa pocztowa.
- Szosa krajowa bez i z rowami).
- Droga jezdna (nieszutrowana).
- Droga polna lub ścieżka.
- Droga zimowa.
- Grobla na palach.
- Grobla ziemna.
- Wał.
- Przekięcie dróg (państw. i jezd.), na rozstaju dwa
samotne drzewa.
- Szosa pocztowa z linią telegr. i murowaną gospodą.

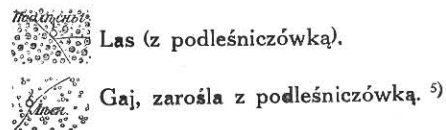

5 Rzeki, mosty i przeprawy

Wielka rzeka.

6. Gleba i szata roślinna

Zrąb.

Pojedyncze drzewa.

Łąka z krzakami i rowami.

Moczar możliwy do przejścia.

Piaski i wydmy piaszczyste.

Moczar porośnięty krzakami.

Bagno i trzęsawisko nie do przejścia; tu iłówdzie krzaki.

Moczar możliwy do przejścia, pokryty szuwarem i trzcina.

Winnica

Ogród warzywny.

Sad.

Urwiska i wertepy.

7. Osady

Liczba podaje ilość gospodarstw w miejscowości.

U W A G I:

¹⁾ Wysokość podana w sążniach i stopach, licząc od poziomu morza Bałtyckiego, przy Petersburgu.

²⁾ Dawna sygnatura leśnicówki miała dwa rogi jelenie, sygnatura gajówki jeden róg; obecnie wszystkie mają tylko jeden róg, różnicę stanowi odpowiedni napis.

³⁾ Przy głównych liniach komunikacyjnych znajdują się często napisy, objaśniające, dokąd lub skąd droga prowadzi np. изъ г. (городъ) Варшава (z miasta Warszawy). въ г. Сувалки (do miasta Suwałk).

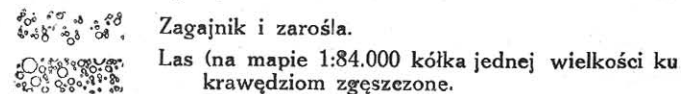
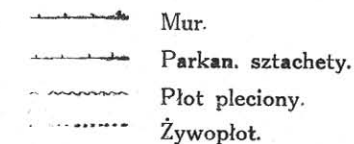
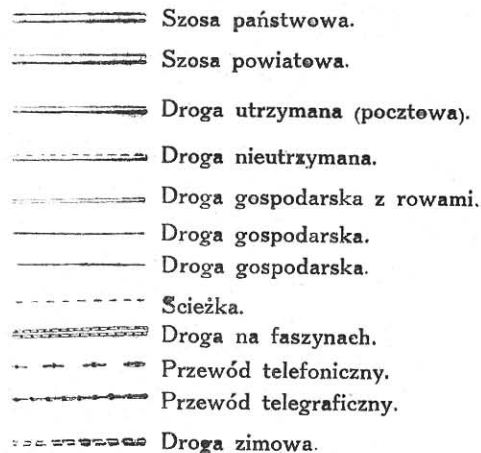
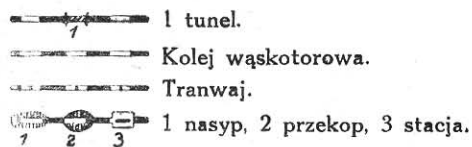
⁴⁾ Na mapach rosyjskich rozróżniają stacje kolejowe 1-szej, 2-giej, 3-ciej i 4-klasy; każda z nich ma swój osobny znak, ale na nowszych mapach tych znaków się nie używa. Rodzaj stacji określa napis. Patrz: Skróty.

⁵⁾ Na mapach rosyjskich rozróżniają trzy stopnie straży leśnej: 1. Nadleśniczy, 2. Leśniczy, 3. Podleśniczy. Patrz: Skróty

**KLUCZ ZNAKÓW PRZYJĘTYCH
ROSYJSKICH ZDJĘĆ TOPOGRAFICZNYCH 1:21.000
i 1:42.000 ORAZ MAPY TOPOGRAFIČNEJ 1:84.000**

Kolej dwutorowa.

Kolej jednotorowa.

Szczegóły odosobnione na mapie 1:84.000

Inne znaki jak na 1:126.000.

Napisy na mapie 1:84.000

ОПАТОВЬ Miasta.

бржезе

Wsie.

Фольварки

Folwarki i szczegóły odosobnione.

SKRÓTY

STOSOWANE NA MAPACH ROSYJSKICH.

Pewne znaki na mapach, są zaopatrzone w całkowite napisy, albo też w pierwsze sylaby lub litery

odpowiedniej nazwy. Najczęściej spotykamy następujące skróty:

<i>Астр. п.</i>	punkt astronomiczny
<i>Б.</i> lub <i>Буд.</i>	<i>dom budnika</i> (strażnika drogow.)
<i>Бар.</i>	barak
<i>Бат.</i>	baterja, reduta, szaniec
<i>Бол. **</i>	błoto, bagno
<i>Вел.</i>	wielki
<i>Вол. п.</i>	zwierzchność gminna
<i>Г.</i>	miasto lub góra
<i>Г. д.</i> lub <i>Госп. д.</i> lub <i>Г. дв.</i>	<i>dwór</i> obywatelski, pałac
<i>Гм. У.</i>	zwierzchność gminna
<i>Госп.</i>	barak dla chorych, szpital
<i>Гр.</i>	wielki
<i>Дом. Лѣсн.</i>	<i>leśniczówka</i>
<i>Д. сб. пош.</i>	dom poboru cła
<i>З.</i>	zagroda
<i>З.; Зав.</i>	<i>fabryka</i>
<i>Каз.</i> lub <i>Казар.</i>	koszary
<i>Каз. доп. ком.</i>	koszary straży skarbowej
<i>Кап.</i>	kaplica
<i>Кирп.</i>	<i>cegielnia</i>
<i>Кл.</i>	<i>cmentarz</i>
<i>Евр. кл.</i>	cmentarz żydowski
<i>Кле.</i>	mały
<i>Кол.</i> lub <i>Колон.</i>	kolonia
<i>Кол.</i>	<i>studnia</i>
<i>Кон. бродъ.</i>	<i>bród dla koni</i>

**) Бол. przed nazwą miejscowości znaczy: wielki.

<i>Корд.</i>	granica
<i>Корч.</i>	<i>karczma</i> , gospoda
<i>Лѣсн.</i>	<i>leśniczy</i>
<i>Мал.</i> lub <i>М.</i>	mały (przy nazwach miejscow.)
<i>Надлѣсн.</i>	<i>nadleśniczy</i> (starszy)
<i>Нов.</i> lub <i>Н.</i>	nowy
<i>Об. П.</i> lub <i>Объзн. П.</i>	konny posterunek graniczny
<i>Оз.</i>	<i>jezioro</i>
<i>Ок.</i>	<i>przysiółek</i>
<i>Пам.</i>	pomnik
<i>Пив.</i>	browar
<i>Подлѣсн.</i>	<i>podleśniczy</i> , gajowy
<i>Пл.</i> lub <i>Плс.</i>	<i>przystanek kolejowy</i>
<i>Пор. скл.</i> (lub <i>мар.</i>)	magazyn prochu
<i>Почт. ст.</i>	stacja pocztowa
<i>Предм.</i>	<i>przedmieście</i>
<i>Р.</i>	<i>rzeka</i>
<i>Руж.</i>	fabryka broni palnej
<i>Руд.</i>	kopalnia
<i>Русск.</i>	rosyjski
<i>Руч.</i>	strumień
<i>С.</i>	<i>wieś</i> (sioło) z kościołem
<i>Сл.</i> lub <i>Св.</i>	słoboda, przedmieście
<i>Сигн.</i>	znak trygonometryczny
<i>Сигн. 2 Кл.</i>	znak trygonometryczny 2 klasy
<i>Ск. дв.</i>	obora
<i>Ст.</i> lub <i>Ст.</i> (1 Кл.)	<i>dworzec kolejowy</i> (1 klasy)
<i>Там.</i>	urząd cłowy
<i>Тов. ст.</i>	<i>dworzec towarowy</i>

<i>Тр. п.</i>	punkt trygonometryczny
<i>Тр. п. I кл.</i>	punkt trygonometryczny 1 klasy
<i>Ус.</i>	zagroda chłopska, obejście
<i>Ус. лесна</i>	dwór leśny
<i>Узводн. У.</i>	zwierzchność obwodowa
<i>Фабр.</i>	fabryka
<i>Ф. Фер.</i>	mleczarnia
<i>Ф. Фол. Фл.</i>	folwark
<i>Х., Хут.</i>	folwark
<i>Цит.</i>	cytadela
<i>Час.</i>	kaplica
<i>Шведск. Укр. lub</i>	
<i>Швед. шанецъ</i>	szwedzkie szaniece
<i>Экипаж. зав.</i>	fabryka wozów

U W A G A. Często zdarza się, że blisko siebie leżące przysiółki lub mniejsze wsie, otrzymają taką samą nazwę, jaką jakaś większa wieś w pośrodku (z dodaniem przymiotnika) np. Daszawa, Wielka D., Mała D., Polska D., i t. p. Otóż wtedy całą nazwę, pisze się tylko przy głównej miejscowości, poboczne przysiółki mają tylko wypisaną pierwszą literę i nazwę przymiotnikową.
